

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת בְּחֻקֵי

קרבה

הפרשה פותחת בהבטחה לעם ישראל שאם ילך בחוקות ה' ויקיים את מצוותיו יזכה להתברך בשלל ברכות. בין הברכות המובטחות מופיע הפסוק הבא:

"וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם" (ויקרא כו, יא).

פסוק זה תמוה מאוד. מדוע נדרשת התורה לציין "ולא תגעל נפשי אתכם"? וכי יעלה על הדעת שהקב"ה ירחיק את ישראל מעליו בשעה שהם מקיימים את רצונו? מה גם שבהמשך הפרק, המתאר את הפורענות שתבוא על ישראל אם ימאסו חלילה בחוקות ה', התורה מבטיחה: "ואף גם זאת בהיותם בארץ אביהם לא מאסתי ולא געלתיים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני ה' אלהיהם" (פס' מד). אם כך מובטח כשישראל חוטאים, על אחת כמה וכמה כאשר הם עושים רצונו של מקום!

כדי ליישב את התמיהה נתבונן תחילה בברכה זו על רקע שאר הברכות, ונגלה כי היא שונה מכל הברכות האחרות המקיפות אותה. בעוד כל הברכות עוסקות בשפע גשמי, ברכה זו היא ברכה רוחנית: "וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנִי בְּתוֹכְכֶם" – זו הבטחה על בניין בית המקדש והשכנת השכינה בתוכו.

הקב"ה אינו מפר את בריתו עם ישראל ואינו עוזב אותם לעולם, אך מה רב ההבדל בין מציאות ה' עם העם בגלות לבין השכנת שכינתו בבית המקדש!

כשבני ישראל גולים עקב עוונותיהם הקב"ה נמצא עימם, אך אין יחסי קרבה בין ה' לעמו. ואולם כשהשכינה שוכנת בישראל יש קרבה עצומה בינו לבין ה' יתברך. יחסי הגלות דומים לאב ובן המתגוררים במרחק רב זה מזה. אומנם הם משוחחים בטלפון מפעם לפעם ושומרים על קשר רציף, אך האב אינו מעורב בחיי היומיום של בנו, והבן פועל על פי הבנתו. לעומת זאת, מציאות השכינה בקרב ישראל בבית המקדש כמוה כאב ובן העובדים בצוותא מדי יום ביומו. קשר כזה מוליד קרבה יתרה, אך קרבה שכזו טומנת בחובה גם סכנה, שכן כל מעשי הבן ופועליו גלויים וידועים לפני אביו, וכל סטייה קטנה של הבן עלולה להוביל להקפדה גדולה מצד האב.

על כן מבטיחה לנו התורה: "וְנָתַתִּי מִשְׁכְּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם!" אין לנו ממה לחשוש. השכינה תשכון בקרבנו, ואנו נזכה לחיות בהרמוניה שלמה ונפלאה עם המלך. שום דבר לא יעיב על הקשר בינינו ולו במעט, כי כל כך גדולה תהיה האהבה בין ה' לעמו ובין עם ישראל למלכו.